

§ 62

Rakennusten ja yleisten alueiden jaoston lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Björn Månssonin ym. valtuustoaloitteesta muovin käytön vähentämisen toimenpideohjelman laatimiseksi

HEL 2018-001305 T 00 00 03

Lausunto

Rakennusten ja yleisten alueiden jaosto antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Ruotsalaisen kansanpuolueen valtuustoryhmä kiinnittää huomiota tärkeään ja ajankohtaiseen asiaan. Merten roskaantuminen on maailmanlaajuinen, kasvava ongelma. Myös meidän Itämereemme päätyy jatkuvasti roskaa, joka koostuu pääosin muovista. Noin 80 prosenttia merten roskasta on peräisin maalta. Roskaantumiseen vaikuttavat ihmisten kulutustottumukset ja asenteet. Tämän lisäksi muun muassa rakentamisella on oma osuutensa roskaantumisessa. Helsingissä aktiivinen vesirakentaminen ja siihen liittyvät louhinnat ovat näkyneet kaupungin rantavesiin levinneiden räjäytyslankojen muodossa. Käytettyjä räjäytyslankoja hautautuu rantojen louhetäyttöihin, joiden koloista niitä vapautuu mereen vielä pitkään rakennustyön päätyttyä. Räjähdyslankojen pääsyä mereen pyritään estämään louhetäyttöjen ympärille viritettävien suojaverhojen avulla siellä, missä se on mahdollista.

Kuten aloitteessa mainitaan, kiinteistökohtainen muovinkeräys on vielä varsin vähäistä asuinkiinteistöillä. Pääkaupunkiseudun ja Kirkkonummen alueella muovin erilliskeräys on tällä hetkellä noin 4 000 kiinteistöllä. Määrä kuitenkin kasvaa jatkuvasti. Kiinteistöillä on mahdollisuus tilata Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymältä (HSY) jäteastia muovinlajittelua varten.

Helsingissä ovat voimassa Pääkaupunkiseudun ja Kirkkonummen yleiset jätehuoltomääräykset. Jätehuoltomääräykset tarkentavat jätelaissa säädettyjä yleisiä jätehuollon järjestämisen periaatteita. Yleiset jätehuoltomääräykset valmistelee ja antaa HSY. Jätehuoltomääräysten noudattamista valvoo kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.

Nykyisten Pääkaupunkiseudun ja Kirkkonummen yleisten jätehuoltomääräysten 7 §:ssä määrätään HSY:n järjestämisvastuulla olevien kiinteistöjen lajittelusta mm. seuraavaa:

Yhdyskuntajätteestä tulee erottaa ja laittaa omiin keräysvälineisiinsä hyötykäyttöön soveltuvat jätteet jäljempänä mainituin edellytyksin:

- 1) biojäte, jos asuinkiinteistöllä on vähintään kymmenen (10) huoneisto-
ta tai jos muulla kuin asuinkiinteistöllä sitä syntyy vähintään viisikym-
mentä (50) kilogrammaa viikossa;
- 2) kartonki, jos asuinkiinteistöllä on vähintään kymmenen (10) huoneis-
toa tai jos muulla kuin asuinkiinteistöllä kartonkia poistetaan käytöstä
vähintään viisikymmentä (50) kilogrammaa viikossa;
- 3) lasi, jos asuinkiinteistöllä on vähintään kaksikymmentä (20) huoneis-
toa tai jos muulla kuin asuinkiinteistöllä lasia poistetaan käytöstä vähin-
tään viisi kymmentä (50) kilogrammaa viikossa;
- 4) metalli, jos asuinkiinteistöllä on vähintään kaksikymmentä (20) huo-
neistoa tai jos muulla kuin asuinkiinteistöllä metallia poistetaan käytöstä
vähintään viisikymmentä (50) kilogrammaa viikossa.
- 5) pahvi, jos sitä poistetaan käytöstä muulla kuin asuinkiinteistöllä vä-
hintään viisikymmentä (50) kilogrammaa viikossa;

HSY:llä on tällä hetkellä käynnissä jätehuoltomääräysten päivitys. Pää-
kaupunkiseudun ja Kirkkonummen kuntien ympäristönsuojeluviran-
omaisilta tullaan pyytämään lausunnot jätehuoltomääräysten päivitys-
luonnoksesta. Helsingin ympäristönsuojeluviranomaisen lausunnon an-
taa Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto. Lausun-
nossa on mahdollista esittää HSY:lle, että edellä mainittuun pykälään li-
sätään vastaava lajitteluvälite myös muoville, jollei asia jo sisälly
HSY:n omaan ehdotukseen. Lisäksi voidaan esittää velvoitteen ulotta-
mista nykyistä pienemmille asuinkiinteistöille. HSY:n hallituksessa ole-
vat Helsingin kaupungin edustajat voivat myös omalta osaltaan vaikut-
taa uusittavien jätehuoltomääräysten sisältöön.

Mahdollinen ohuiden muovipussien kieltäminen on luonteeltaan valtion
toimialaan kuuluva asia, mutta kaupunki voi omassa toiminnassaan vä-
hentää niiden käyttöä.

Helsingin kaupunki edistää muovin keräystä myös omissa kiinteistöis-
sänsä. Helsingin kaupungin Asunnot Oy:ssä (Heka) tavoitteena on lisätä
muovipakkausten keräys lähes kaikkiin Hekan kohteisiin vuoden 2018
aikana. Kehittäminen liittyy siihen, että Hekassa tämä vuosi on nimetty
jäteteemavuodeksi. Keväällä keräysastioita on lisätty niin, että muovi-
pakkauksia kerätään nyt yhteensä noin sadassa eli joka viidennessä
Hekan kiinteistössä. Lisää kohteita liitetään muovipakkauksien keräyk-
sen piiriin vähitellen. Osassa kohteista haasteena on esimerkiksi putki-
keräysjärjestelmä, joka ei ole Hekan omistama, ja sen muutokset vaati-
sivat isompia investointeja.

Kaupungin omissa toimitiloissa on kaikki HSY:n energijättesopimukset muutettu automaattisesti muovijätettä koskeviksi, joten joissakin koh-teissa sitä jo kerätään. HSY:n alettua tarjota kaikille mahdollisuutta muovinkeräykseen, ovat jotkut aktiiviset käyttäjät pyytäneet keräysas-tioita. Lisäksi kaikkiin uusiin sopimuksiin lisätään muovinkeräys.

Monissa kohteissa on kuitenkin ollut ongelmana lajitellun muovijätteen laatu. Lajitteluun tarvittaisiin ohjausta esimerkiksi ekotukihenkilöiden, tietoisuuden lisäämisen ja ympäristökasvatuksen kautta. Ekotukihenki-löille ollaankin laatimassa ohjeita jätekartoituksen tekemiseksi omassa kiinteistössään. Lisäksi kiinteistöjen ylläpidolle, hankesuunnitteluun ja konseptipäiväkotien suunnitteluun ollaan laatimassa parhaillaan jäte-huolto-ohjetta.

Helsingin kaupunki haluaa edistää kiertotaloutta omassa toiminnas-saan. Kaikille kaupungin toimialoille ja liikelaitoksille on syksyllä 2017 lähetetty kysely, jossa pyrittiin kartoittamaan kiertotalouden tuntemusta ja toteutumista kaupungin eri toiminnoissa. Kyselyn pohjalta on tarkoi-tus tehdä syventäviä haastatteluja, joiden tavoitteena on löytää jo käy-tössä olevia hyviä toimintatapoja tai mahdollisia yhteisiä kehittämiskoh-teita kiertotalouden kannalta. Haastatteluissa yhtenä osa-alueena on muovin käyttö eri toimialoilla. Tavoitteena on kartoittaa, missä määrin eri toiminnoissa käytetään muovituotteita, muun muassa kertakäyttöisiä tavaroita, sekä selvittää ja ehdottaa toimia tarpeettoman muovinkäytön vähentämiseksi.

Helsingin kaupungin ja elinkeinoelämän Ilmastokumppanit-verkoston ja Ekokompassi-yritysten kanssa tehtävässä yhteistyössä on tarkoitus ot-taa muovin käytön vähentäminen ja kierrätys lähiaikoina esille. Yrityk-sille suunnatun kyselyn avulla tullaan selvittämään jo käytössä olevia ja potentiaalisia muovin käytön vähentämistoimia sekä keräyksen nykyti-laa.

Kaupungin valmistelussa olevaan Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpi-deohjelmaan sisältyy runsaasti ehdotuksia toimenpiteistä, joilla ediste-tään kiertotalouden tavoitteiden toteuttamista. Tavoitteena on muun muassa kiertotalouden ja jakamistalouden tiekartan laatiminen Helsin-gin kaupungille. Sen puitteissa on myös mahdollista edistää muovin käytön vähentämistä.

Esittelijä

tekninen johtaja
Jaakko Stauffer

Lisätiedot

Johanna Af Hällström, ympäristötalousuunnittelija, puhelin: +358 9 310 32044
johanna.afhallstrom(a)hel.fi

Liitteet

1 RKP, ryhmäaloite, Kvsto 31.1.2018

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuustoaloite

Valtuutettu Björn Månsson ja 4 muuta valtuutettua ovat tehneet 31.1.2018 seuraavan valtuustoaloitteen:

Ehdotus: toimenpideohjelma muovin käytön vähentämiseksi

Muovipussien ja muovipakkausten käyttö on iso ja kasvava ympäristö-ongelma. Muovi ei hajoa vaan aiheuttaa ongelmia luonnolle ja eläimille. Suurin ongelma ovat ohuet muovipussit, jotka hajoavat ja kulkeutuvat sitten materiaalien kiertokulun ja ravintoketjun kautta esimerkiksi kaloihin. Mereen päätyvä muovi levittää myös vaarallisia kemikaaleja. EU on hyväksynyt direktiivin, jonka tarkoituksena on vähentää ohuiden muovipussien kulutusta ja monet maat ja kaupungit ovat kieltäneet ne kokonaan, muun muassa Ranskassa.

Muovipussien ja tarpeettomien muovipakkausten kuten kertakäyttöpakkausten käyttöä voidaan välttää monin tavoin.

Muoviongelmaan puuttuminen on ympäristön kannalta hyödyllistä ja se voisi parhaassa tapauksessa johtaa uusiin innovaatioihin kuten kokonaan biohajoaviin ratkaisuihin.

Monesta taloyhtiöstä puuttuu muovinkeräys ja etäisyys lähimpään muovinkeräyspisteeseen voi olla pitkä. Vaikka asukkaat olisivat kiinnostuneita lajittelemaan muovijätteen, voi se olla käytännössä mahdotonta, jos keräysverkosto on puutteellinen. Sen johdosta suurin osa jätteestä päättyy sekajätteeseen eikä sitä hyötykäytetä. Keräysastioiden puute koskee useimpia Heka-taloja.

Helsinki haluaa olla edelläkävijä ja esikuva ympäristöasioissa ja siksi on tärkeää, että kaupunki ryhtyy toimiin muovinkäytön vähentämiseksi ja kannustaa kierrättämään.

03.05.2018

Asia/10

RKP:n valtuustoryhmä ehdottaa, että:

1. Helsinki laatii kattavan ja konkreettisen ohjelman muovinkäytön vähentämiseksi ja kierrätyksen tukemiseksi.
2. Helsinki tekee aloitteen ohuiden muovipussien kieltämiseksi.
3. Helsinki kehittää muovin lajittelua, jotta asukkaat voivat lajitella muovijätteensä.
4. Helsinki takaa, että kaikissa Heka-taloissa on muovinkeräysastia viimeistään 1.1.2019.

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaoston antamaan asiasta lausunnon kaupunginhallitukselle 31.5.2018 mennessä.

Esittelijä

tekninen johtaja
Jaakko Stauffer

Lisätiedot

Johanna Af Hällström, ympäristötalousuunnittelija, puhelin: +358 9 310 32044
johanna.afhallstrom(a)hel.fi

Liitteet

1 RKP, ryhmäaloite, Kvsto 31.1.2018

Oheismateriaali

1 Allekirjoitettu, RKP. ryhmäaloite, Kvsto 31.1.2018

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano